

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatae Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. An Gratia Habitualis sit forma justificans solùm, ex acceptione
arbitraria, an ex intrinseco prædicato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

tione cuius creatura habeat specialem similitudinem cum ipso Deo, & Jus ad divitias divini patrimonij: ergo quando Deus adoptat in filium, necesse est, ut tribuat ejusmodi qualitatem. Agens enim Omnipotens & Sapientissimum, nihil optat, quod non potest facere, & reipsa faciat, exceptis illis quæ pendent ab aliena voluntate.

606. Objicies 2. Potest homo habere peccatum Originale sine aliquo physico intrinseco, solum per alienum peccatum, quod moraliter fit nostrum: ergo etiam posset quis reddi Gratus & Justus per Gratiâ physicè quidem inexistentem Christo, nobis autem tantum intrinsecam moraliter; &, hanc paritatem videtur tradidisse Apostolus ad Rom. 5. *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic etiam per unius Justitiam in omnes homines in Justificationem vitæ: sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituuntur multi, ita & per unius obediendum iusti constituuntur multi.*

607. Respondet P. Esparza, posteris Adami esse quidem extrinsecum peccatum ejusdem actualis, secundum suam entitatem, peccatum tamen Originale inde derivatum, esse cuius intrinsecum, & eatenus esse Bonam paritatem inter Gratiâ & peccatum originale. Adest tamen, inquit, nihilominus hoc discrimen, quod peccatum formaliter consistit in privatione formæ intrinsecè perficiens, Justitia verò est eadem illa forma positiva intrinsecè perficiens: quapropter peccatum originale & Justificatio impij eodem modo proveniunt quoad hoc ex peccato Adæ, & Meritis Christi, quod peccatum Adæ est causa nostri peccati originalis, & merita Christi sunt causa nostræ Justificationis: & rursus, quod intrinsecè afficiat unum sicut alterum, peccatum privativè, justificatio positivè. Hæc ille. Non vtor hac responsione. cum enim Objectio facta sit ab hæreticis, videtur esse solvenda absque præjudicio gravium Doctorum, docentium Gratiâ posse divinitus stare cum peccato, & ideo privationem Gratiæ ne quidem esse parziale constitutivum peccati Originalis. Deinde hanc responsionem non recipient illi, qui privationem Gratiæ identificant cum Decreto Dei, unde iterum apparet, hunc auctorem non admodum favere huic sententiæ, ut etiam supra notavi.

608. Aliter ergo respondeo ad objectionem, negando paritatem: disparitas facile redditur ex ipsa probatione Conclusionis. Ostendimus enim, quod forma justificans ordinet hominem per modum naturæ & radicis ad operationes proprias filij Dei, quibus & meremur vitam æternam, & denique fruimur Deo: sicut ergo non possumus frui Deo, aut esse beati, per meram moralem imputationem fruitionis alienæ, sed per physicam productionem Visionis & Amoris Dei, ita principium horum actuum & vita in actu primo, debet esse physicè inhærens animæ, quam elevat ad tales operationes. Nihil hujusmodi invenitur in peccato originali, ac proinde

non est eadem necessitas constituendi peccatum originale in aliquo physice inhærente; nam ad peccandum sufficit sibi natura ipsa suis virtutibus licita, nec opus habet aliquâ aliâ intrinsecâ elevatione & ordinatione ad hujusmodi operationes. Ad locum S. Pauli jam supra in simili objectione responsum est.

609. Objic: 3. Non tenemur in alio sensu defendere Justificationem & formam justificantem, quam quo accipitur in sacris litteris: sed in his accipitur frequentur pro forma mera extrinseca, nempe pro actu, quo quis declaratur & prædicatur iustus, qui est vitæ extrinsecus. Minor probatur ex Luca 10. *Veni justificare seipsum. Itaque 5. Vae! qui justificat in principium pro muneribus. Prov. 17. Qui justificat in principium, & qui condemnat iustum, utique abominabilis est.* R. 1. Hac objectione potius confirmatur Conclusio. nam esto approbatio & declaratio iusti sit iusto extrinseca, hæc tamen declaratio non est forma faciens iustum, sed potius hanc supponit, tanquam verificativum illius declarationis. Porro in sacris litteris longè sapius accipitur Justificatio pro forma faciente iustum, ut patet ex testimonij supra allatis: item ad Rom. 3. *Justificati gratis per gratiam ipsius.*

610. Objic: 4. Justificari formaliter, nihil est aliud, quam peccatum commissum remitti: sed remitti peccatum non dicit formam imponentem ipsi peccatori, sed potius illi qui remittit, sicut econtra hoc, quod est offendi, non dicit formam intrinsecam offenso, sed offendenti: ergo justificatio non est forma intrinseca iustificationis. R. Distinguendo Majorem. Justificari formaliter, quatenus præcisè dicit: ex peccatore fieri non peccatorem, & ex reo non reum, aliud non est, quam peccatum remitti, transeat: Justificari formaliter & sanctificari, hoc est, ita ut ex peccatore fiat angelus & filius adoptivus in ordine ad hæreditatem salutis, aliud formaliter non est, quam peccatum remitti, nego Majorem: & eodem modo distinguo minorem: Remitti peccatum sanctificationis & adoptando in filium, non dicit formam extrinsecam, nego minorem: Remitti peccatum quacunque condonatione possibili, transeat minor: & eodem sensu negatur vel conceditur consequentia. Distinctionem hanc expresse Concilium Tridentinum sess. 6. c. 7. *Justificatio, inquit, non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per infusionem Gratiæ & donorum.*

CONTROVERSIA II.

An Gratiâ Habitualis sit Forma Justificans solum ex acceptatione arbitrarie, an ex intrinseco prædicato.

611. Sententia Nominalium fuit, Qualitatem Islam, quam Deus iustis infundit, & per eam ab impio

ab iniustis intrinsecè secernit, non ex natura sua, & prædicato intrinseco physico habere, vt faciat Deo gratum & amicum; sed esse duntaxat signum ad placitum, seu signaculum quoddam morale, sicut in quibusdam locis solent signari, qui deputantur ad cursum; vel sicut se habet sigillum impressum monetæ, ad dandum valorem ex principis arbitrio. Vnde Durandus docet, hanc qualitatem denominari Gratiam extrinsecè, quatenus inest illis hominibus, quos Deus amat: & ideo ait, non esse bonam hanc causalem, loquendo de causalitate formali: ideo homo est Deo gratus, quia habet gratiam, sed potius econtra, ideo homo habet Gratiam, quia est Deo charus.

612. Dicendum est, Qualitatem supernaturalem, quæ vocatur Gratia habitualis, ex intrinseco & physico prædicato esse formam iustificantem, saltem radicaliter, connaturaliter, & essentialiter. Vtrum autem sit forma adæquata, & etiam diuinitus inconiungibilis cum peccato, est alia questio, inferius tractanda.

Probat 1. Si hæc qualitas esset tantummodo signum ad placitum iustificationis factæ, tunc forma iustificans esset adæquatè distincta ab hac qualitate, vt pote tanquam à signo ad quod præsupponeretur: atqui hoc repugnat Tridentino, alluerenti, vnicam causam formalem nostræ iustificationis esse Gratiam. Ergo &c.

Probat 2. Hi omnes effectus formales: *esse amicum Dei, esse iustum, esse sanctum, esse filium adoptivum, esse heredem vitæ æternæ*, proveniunt ab eadem forma, sunt enim convertibiles, & inseparabiles: sed forma constituens filium adoptivum, & heredem vitæ æternæ, est Gratia habitualis, & quidem per prædicatum intrinsecum, vt patet ex præcedente controversia, & patet ex sequentibus. Ergo & reliquorum effectuum formalium forma erit, per prædicatum intrinsecum. Major est per se clara, colligiturque ex Trid. dicente: *unde ex iniusto fit iustus, & ex inimico amicus, vt sit heres secundum spem vitæ æternæ*.

613. Obijc: 1. Si Gratia constitueret filium adoptivum ex natura sua, & non merè ex placito, sequeretur, quod vel non daretur in Christo (quod est contra communem Theologorum) vel constitueret Christum etiam Filium adoptivum: non potest enim forma existere in subiecto, & non tribuere suum effectum formalem: consequens est erroneum. Ergo. R. Negando sequelam: forma enim non facit effectum formalem, nisi in subiecto apto: effectus formalis autem filij adoptivi, requirit subiectum, quod sit Persona extranea, & non filius naturalis (de qua dictum est, quod illi effectus sint inseparabiles) Christus autem est filius naturalis. Sed de hoc plura in tract. de Incarnat.

614. Obijc: 2. Si hoc quod est: *esse iustum & amicum Dei*, proveniret ab intrinseco prædicato Gratia habitualis, hoc ideo esset, quia hæc prædicata fundantur tanquàm proprietates, vel quasi proprie-

tates in prædicato Participationis *Naturæ divinæ*: quod tanquam primum & primum prædicatum Gratia assignatur à Theologis: sed hoc est falsum. Major est certa. Minor probatur. Participatio ejusdem Naturæ non infert necessitatem condonandi injuriam, & ineundi amicitiam illi, cujus naturam participat, qui offendit, aut qui non est amicus: manet enim alter omnino liber, & est in illius arbitrio positum, vtrum velit condonare offensam, vel inire amicitiam, vt patet inter Angelos & homines, qui alterius naturam longè magis participant, quàm homo participet naturam Dei.

R. Negando paritatem. Neque enim quæcunque participatio Naturæ, sufficit ad inferendam amicitiam, sed quæ confertur ex amore benefico, ordinante ad communicationem omnium bonorum, & ad operationes soli filio proportionatas &c. qualis est participatio Naturæ divinæ per Gratiam, vt ex dicendis constabit.

615. Obijc: 3. Effectus formalis physicus, & effectus formalis intentionalis, non possunt esse ab eadem forma: sed effectus formalis amici & filij adoptivi sunt effectus formales intentionales seu morales, provenientes ab actu voluntatis alterius: effectus verò formalis Participationis *naturam alterius*, est effectus formalis physicus. Ergo hic solus potest esse à qualitate intrinseca. R. Distinguendo minorem quoad primum membrum: effectus formalis Amici & filij adoptivi, sunt intentionales, prout reperiuntur inter homines, concedo min. prout reperiuntur inter Deum & hominem, subdistinguo: loquendo de amicitia & adoptione passiva, nego minorem: loquendo de amicitia & adoptione activa, concedo minorem. Ratio est, quia amicitia passiva consistit in intrinseca ordinatione ad tales operationes, per quas homo possidet bona Dei & ipsum Deum, & pariter adoptio passiva consistit in intrinseca ordinatione ad operationes convenientes filio, & deducens ad hereditatis consecutionem.

CONTROVERSIA III.

Quo sensu Gratia habitualis sit speciali modo Participatio Naturæ divinæ.

616. Constans est Theologorum sensus, modusque loquendi, Gratiam esse participationem Naturæ divinæ, vi cujus participationis, redditur capax amicitia divinæ, & hæres ac filius Dei adoptivus. Fundamentum habetur ex 2. Petri. 1. *Maxima & pretiosa nobis promissa donavit, vt per hæc efficiamini divinæ consortes naturæ*. Idipsum eleganter expressit antiquissimus Theologus Dionysius Areopagita de Eccles. Hierarch. c. 2. *Nemo, inquit, potest operari divina, qui divinum statum non sit consecutus, quia unusquisque ea solum agit, quæ substantia, statusque sui sunt.*

617. Re-